

Există o nouă generație de actori ?

**Răspund : SILVIU PURCĂRETE ● DINU KIVU ●
ALEXANDRU DARIE ● DAN AȘTILEAN ● MIRCEA RUSU
● ILEANA LUCACIU ● MIHAI MĂLAIMARE ● DAN PURIC
● GEORGE MOTOI ● CLAUDIU ISTODOR ● VALENTIN
SILVESTRU ● ȘTEFAN IORDĂNESCU ● DORU BANDOL ●
OANA ȘTEFĂNESCU ● MARINA PROCOPIE.**

SILVIU PURCĂRETE regizor

*„Cred că o generație de
actori este constituită
din toți actorii în viață“*

Sigur că da. Sunt mulți actori tineri foarte buni. Dar pentru a defini ce este o generație ar fi necesară o distanțare în timp. Rebengiuc din ce generație face parte ?! Eu zic că dintre cei foarte tineri. Cred că o generație de actori este constituită din toți actorii în viață. Unitatea de stil le este dată de teatru, de regizor. Nici nu e de dorit ca toți actorii de 24 de ani să joace la fel. Poate să existe o trupă de teatru care să cuprindă actori între 20 și 60 de ani, și să fie unitară ca stil. Atunci ei alcătuiesc o generație, o unitate.

Actorul este un material sensibil, care evoluează, se schimbă de la an la an. În teatru nu este ca în armată, unde sint contingente. Când am făcut distribuția la **Piațeta**, nu m-am gândit să

aleg o trupă tinăra. Pur și simplu, aceea era trupa și ea mi-a inspirat spectacolul. Tinerețea este o trăsătură a teatrului din Piatra Neamț. Cei de acolo, pe lângă vîrsta biologică fragedă, sint dornici de lucru, vor în permanență să învețe ce e teatrul. Probabil că tocmai aceasta înseamnă actor tinăr : actorul care-și păstrează intactă disponibilitatea de a se forma, de a învăța, care-și asumă riscul de a greși. Cei care consideră că și-au fixat definitiv un stil și se tem să greșească, au îmbătrînit.

DINU KIVU critic de teatru

*„O generație se formează
în jurul unui nucleu
valoric care radiază
magnetic“*

Idéea de generație implică de obicei și o oarecare aproximație în timp, evită reperele prea precise. Cel puțin în artă

— în teatru, în speță — nu putem vorbi despre o „generație de actori” sau despre „o nouă generație de actori”, referindu-ne numai la cei care au terminat institutul în anul de grație '87 (asta poate în armată, pentru că formează un „contingent”, dar pe scenă...). Este drept, o generație se formează în jurul unui nucleu valoric. Acesta radiază magnetic și, după un timp, lui i se asociază și valorile exprimate în anii din preajmă, ani în care nu se manifestă asemenea nuclee. Problema este dacă, de pildă, actuala serie de absolvenți ai celor două institute de teatru are șansa să se transforme, în timp, într-o generație, să fie considerată ca atare de spectatorii anilor viitori, dacă ea constituie nucleul acela valoric despre care vorbeam mai sus. Realitatea este că ultimele două promoții (cel puțin la „Casandra”, studio pe care l-am frecventat mai des) au fost importante, au impus nume despre care se și vorbește ca despre valori certe. Dan Aștilean, Doru Bandol, Ruxandra Bucescu, Cerasela Stan, Roxana Ionescu, apoi Teodora Mareș, Oana Ștefănescu, Anda Călugăreanu, Constantin Cotimanis, Ionel Mihăilescu, Claudiu Stănescu, Manuela Ciucur (și nu numai ei, iertate-mi fie omisiunile involuntare) sînt actori în toată puterea cuvîntului, care anunță o afirmare din ce în ce mai viguroasă, mai personalizată. O parte dintre ei au avut și șansa de a fi repartizați în acest an împreună, la secția română a Teatrului din Sfîntu Gheorghe. Dacă acolo va domni spiritul care a impus altădată, în conștiința teatrală, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, dacă acolo va exista și animatorul care să-l determine să mai rămînă împreună un timp și dacă acest teatru va demonstra și proprietățile magnetice (pentru atragerea altor valori) pe care le-a probat Piatra Neamț, atunci vom vorbi, cu lemei, despre „o nouă generație de actori” în teatrul românesc. O generație care să se înscrie — condiție *sine qua non* — sub semnul valorii autentice.

ALEXANDRU DARIE regizor

„Nu avem încă o generație a tinerilor actori, așa cum nu avem încă o generație a tinerilor regizori și scenografi”

Dacă prin tinăra generație de actori înțelegem acea parte a uriașului val de tineri artiști care lucrează în teatru, legați printr-un program estetic și ideologic comun, ilustrat în creații stilistic diferite, dar situate la nivelul spectacolului-eveniment, tineri care să aibă posibilitatea întâlnirilor frecvente, deprinderea de a-și comenta reciproc realizările, de a se confrunța (amical sau polemic), în cadrul unuia sau mai multor festivaluri naționale sau chiar internaționale, pot spune că nu avem încă o generație a tinerilor actori, așa cum nu avem o generație a tinerilor regizori sau scenografi. Aceste generații sînt acum în plină formare.

Pot însă afirma fără teamă că, într-o asemenea virtuală generație de actori, există virfuri remarcabile, începînd cu Rodica Negrea, Dana Dogaru, Mariana Burulană, Virginia Mirea, Victoria Cociaș-Șerban, Dinu Mandache, Șerban Ionescu, Horațiu Mălăele, Dragoș Păslaru, Florin Călinescu, Răzvan Vasilescu, Florin Anton, continuînd cu Magda Catone, Ana Ciotea, Aurora Leonte, Simona Măicănescu, Claudiu Bleonț, Petre Nicolae, Cristian Șofron și terminînd cu Oana Pelea, Maia Morgenstern, Cerasela Stan, Roxana Ionescu, Claudiu Istodor, Bogdan Gheorghiu, Dan Puric, Dan Aștilean, Daniel Vulcu, Stelian Nistor, George Alexandru — ca să nu-i amintesc decât pe cîțiva.

Desigur că între ei există diferențe notabile, izvorite atît din personalitatea fiecăruia, cît și din diversitatea ocaziilor ce le-au fost oferite de a apărea în fața publicului, de a-și câștiga popularitatea. Rămîn cu speranța că toți aceștia, precum și alții pe care nu i-am numit și care vor apărea, vor deveni, împreună cu tinerii regizori și scenografi, „cel de-al treilea val”, de care teatrul românesc are atîta nevoie.

DAN AȘTILEAN

actor la Teatrul Dramatic din Baia Mare

„Creștem puțin mai greu, dar creștem”

Cred că nu ne putem erija într-un schimb de ștafetă. Nu am ajuns încă la afirmarea deplină. Cei din generația matură făceau la vârsta noastră roluri mari. Sentimentul de generație l-am avut în Institut, în spectacolele pe care le-am jucat cu colegii mei din clasa profesorului Ion Cojar. Am realizat atunci două-trei spectacole de valoare. Ar fi trebuit, poate, să plecăm toți, după absolvire, într-un singur teatru. Dar nu singuri, ci împreună cu un regizor tânăr. Cele mai importante momente din teatrul românesc s-au înfăptuit când o generație a plecat undeva împreună cu un regizor. Nu cred că poți fi un actor bun fără a face parte dintr-un spectacol mare. Dar acest spectacol depinde, în primul rând, de un regizor. Dacă am fi fost cu toții în același oraș ar fi venit Laur Oniga, Ștefan Iordănescu sau Radu Băleșu, regizori ai generației noastre, care ar fi montat spectacole cu noi. Acum am vrea să ne strângem în locurile unde au fost repartizați regizorii noștri. la Oradea unde este Oniga, la Arad unde e Ștefan Iordănescu. Fără trupă, fără regizori și fără spectacole care să fie ale noastre și să ne reprezinte, fără toate acestea, nu cred că se poate vorbi de o nouă generație de tineri actori. Sunt conștient că drumul nu e ușor. După absolvirea institutului sîntem încă în formare. De aceea avem nevoie de regizori buni, regizori care să creadă în noi, care să ne ajute să ne recăpătăm încrederea pierdută în urma unui spectacol mai slab. Chaplin spunea că actorul este cea mai sensibilă ființă. Dacă i-ai spus că e prost, l-ai nenorocit. Creștem, probabil, puțin mai greu, dar creștem.

MIRCEA RUSU

actor la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț

„La nivel național sîntem o generație, dar la nivel local, nu sîntem...”

Există dar, fiind foarte puțini, sîntem răspinși. Sîntem șapte, opt absolvenți pe an, ne risipim și nu putem să ne exprimăm. La nivel național sîntem o generație, dar la nivel local nu sîntem. Avem nevoie de regizori din generația noastră care să vină în teatru, să zică: „Eu am încredere în ei, pot juca în roluri importante, indiferent de experiență”. Nu am reușit deocamdată să impunem un nou stil, tocmai din cauză că nu peste tot se acordă o mare încredere acestui generații. În institut s-a lucrat într-un fel, iar în teatru se lucrează altfel: acolo profesorii aveau încredere în noi, iar în unele teatre sîntem priviți cu oarecare circumspecție. Eu sînt la Piatra Neamț. Acum 15 ani veneau aici regizori tineri cu idei, cu dorința de a face ceva. În ultimii ani s-a pierdut această tradiție. Poate că și trupa s-a cam subțiat. Totuși, eu cred că este capabilă de performanțe. Nici atunci nu erau extraordinare toate spectacolele. Dar se încerca. Acum nu se mai încearcă, nu se mai manifestă același curaj. Și avea o pondere mare acel curaj! Ar trebui să se acorde mai multă încredere regizorilor tineri. Cei care au idei să nu ezite, să nu li se pară că sînt fără rost. Trupa de la Piatra Neamț poate fi la fel de bună și azi, dacă va avea din nou încredere în ea însăși și mai mult curaj.

„Avem o generație de remarcabili actori tineri, dar nu întotdeauna bine folosiți și stimulați“

Biologic, actorul nu are vîrstă, adică nu poate cunoaște pensionarea. Problema este că în teatru există, indiferent de vîrstă, o cerință tipologică foarte diversă, în care atît generația tinărară, cit și cea matură întruiesc permanent solicitarea. Rolurile pentru tineri, unele mai complexe, altele mai schematice, figurind doar ca simbol al tinereții, le înțilnim în mai toate piesele. Întrebarea dumneavoastră este binevenită. Am convingerea fermă că există o generație tinărară de actori remarcabilă, afirmată parțial și în Gala tinerilor actori de la Costinești. Dar despre această generație se știe destul de puțin. „Teatrele de la centru“, mă refer evident la Capitală, sînt în mare parte într-o continuă suferință cauzată de lipsa tinerilor actori. Naționalul, spre exemplu, imprumută constant studenți pentru personajele tinere. Și nu numai el. Revenind la convingerea mea fermă că deținem o generație de remarcabili actori tineri, dar nu întotdeauna bine folosiți și stimulați, amintesc că această generație se formează într-o prestigioasă școală de teatru, care este I.A.T.C. Să luăm cîteva exemple. Din promoția 1933, clasa profesor Octavian Cotescu și clasa prof. asociat Grigore Gonta, astăzi sînt afirmați și cunoscuți Claudiu Bleonț (pe scenă și în film), Simona Măicănescu (astăzi la Teatrul Mic), Cristian Șofron (astăzi la Teatrul „Nottara“), Margareta Avram (astăzi la Naționalul din Timișoara), Mirela Comnoiu (deținătoare a unor premii naționale la Gala recitalurilor dramatice de la Bacău și la Gala tinerilor actori de la Costinești). Iată un mănunchi reprezentativ pentru o tinărară generație. Promoția '84 contribuie și ea la un spor de prestigiu al actorilor tineri, și mă refer la Oana Pelea (astăzi la Teatrul „Bulandra“), la Carmen Ciorcilă (astăzi la Ploiești), deținătoare și ea a unor premii naționale de interpre-

tare, la Carmen Tănase și Radu Duda (Teatrul Național „Vasile Alecsandru“ din Iași), la Claudiu Istodor (Teatrul Tineretului din Piatra Neamț), Anamaria Pislaru (Teatrul „Maria Filotti“ din Brăila) și alții. Să amintim și promoția '85, cu Maria Roxana Ionescu (Botoșani), Maia Morgenstern (Piatra Neamț), Dan Puric (Botoșani). Să nu-i uităm nici pe cei de anul trecut: Ruxandra Bucescu, Carmen Ionescu, Mircea Rusu (Piatra Neamț). Și alții, pentru că am citat doar cîteva nume care, pe lîngă condiția de bază a talentului și pregătirii temeinice, au avut și șansa unor roluri împlinite pe deplin. „Sansă“ în limbaj teatral nu înseamnă un „noroc“ oarecare; au aflat și o înțelegere și un sprijin temeinic în colectivele care i-au stimulat și impus. Interesant ar fi să discutăm cu un alt prilej despre cum sînt primiți și priviți tinerii actori în teatrele profesioniste.

Avem o generație strălucită de tineri actori, dar avem și obligația de a-i stimula și ajuta să se afirme în profesie. Un sprijin real în afirmarea tinerei generații de actori s-a dovedit a fi Gala de la Costinești, aflată la a V-a ediție anul acesta. Am numit doar un sprijin, cu atribute importante în planul unui concurs național. Focar de propulsare a tinerei generații rămîne în continuare Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, o adevărată școală de cizelare a tinerilor. Alte exemple categorice de preocupare față de tinerii actori, din păcate nu prea mai am. Parțial, la Secția Suceava a Naționalului din Iași, la Botoșani, la Brăila, acum la Teatrul din Sfîntu Gheorghe, mai apar inițiative remarcabile.

MIHAI MALAIMARE

actor la Teatrul Național din București, profesor asociat la I.A.T.C.

„Această generație mi se pare omogenă din punct de vedere valoric“

Este foarte greu de spus, pentru că depinde de modul în care se petrece impactul cu teatrul profesionist. Unii tineri actori se lasă furati în Institut de tutun și de alcool, obiceiuri mortale în con-

tactul cu provincia. Dacă beau un pahar de vodcă, pentru câteva ore toate asperitățile dispar. Bineînțeles că această „liniște” vine mai greu dacă citești un raft de bibliotecă. Dar după vodcă te trezești a doua zi, pe cind cărțile rămîn. De asemenea sper din tot sufletul ca tinerii să nu se lase contaminați de cancerul meseriei noastre, birfa. Să tragă cu urechea la ce spun criticii și, mai ales, să fie nemulțumiți de ei înșiși.

Actuala generație mi se pare omogenă din punct de vedere valoric; și în aceeași constă șansa ei. Fără să fie vreunul blagoslovit cu geniu, mulți dintre ei pot merge spre succes. Dan Aștilean, Doru Bandol, Ruxandra Buceșcu, Cerasela Stan, Dan Puric, Roxana Ionescu, Mihai Gruia sînt cîteva dintre numele celor care au pornit la drum cu un bagaj de cunoaștere care s-ar putea să-i scutească de catastrofele înfrîngerii. Mă gîndesc și la clasa lui I. Cojar, care repetă experiența promoției noastre, de a pleca împreună într-un testu, și la cei de la Botoșani, în care Laur Oniga a investit mult și s-a văzut pe deplin răsplătit. Știu actori care au spus că vor să meargă după Oniga. Cu ocazia aceasta, poate îi atrageți atenția lui Laur Oniga ce teribilă responsabilitate își asumă, de vreme ce a ajuns să facă, încă din primul an de meserie, „victime” printre actori. Se știe că un actor poate fi ușor păcălit, înșelat. Pe Laur Oniga îl consider însă capabil să facă față acestei sarcini. Și alți regizori din generația lui au început să lase urme în viața teatrelor. Doar un regizor tînăr în spirit poate avea curajul de a încerca o formulă innoitoare. Un regizor îmbătrînit își pune în centru vedeta și folosește restul actorilor pe principiul sertărașului. În unele teatre lipsește un gînd clar, coerent și decis în legătură cu destinul tinerilor actori. E o chestiune de orientare esențială, pe care ar trebui să și-o asume directorul de teatru. Dacă aș fi director, aș face totul ca să-mi pun trupa la treabă. Căci ce dorește mai mult un actor decît să fie hăituit ? !

DAN PURIC

actor la Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoșani

„Fac parte dintr-o generație nouă pe care o simt puternică prin talentele pe care le are”

Cred că o generație presupune un unghi nou de vedere asupra vieții, o mentalitate nouă, mai mult sau mai puțin detașată de cea veche. Artă fiind o stare de reflectare, este și un răspuns. Generația noastră are dreptul și, mai mult, datoria de a-și formula propriul său răspuns la viață, răspuns care îi aparține, cu erorile și izbînzile sale. Consider că fac parte dintr-o generație nouă, care, deși nu este încă pe deplin conturată, fiind foarte tînără, o simt puternică prin talentele pe care le grupează, prin problemele cu care se confruntă și cărora le găsește soluții. Esențial pentru generația noastră mi se pare modul cum va ști să facă față, la rîndul ei, dublei solicitări care apare la intrarea în viața profesională: pe de o parte, a respecta și a continua efortul generațiilor precedente (efort pe care, personal îl consider exemplar), pe de altă, a-și spune cuvîntul în viitor.

Această „spunere”, care trebuie să ne aparțină și să ne caracterizeze, trebuie, la rîndul ei, să topească în sine curajul, sacrificiul și lupta generațiilor trecute. În același timp, să se nască din impactul nostru cu viața, cu bucuriile și necazurile ei, să fie o concluzie exponențială. Realizarea unui rol presupune mult mai mult decît simpla dibăcie profesională. Aici se reflectă o atitudine, o mentalitate, o conștiință. Această stare de conștiință, această atitudine trebuie să o cristalizăm noi — căci, așa cum spunea Nottara, „actorul este spionul sufletului omenesc”.

GEORGE MOTOI

actor la Teatrul Național din București

„Ceea ce va impune pe tânărul actor este dramaturgia care se scrie acum“

Sigur că am conștiința existenței acestei tinere generații. Fără ea, viața teatrală nu ar fi cu putință. Cred că teatrul românesc se bucură de o pleiadă de actori competitivi pe plan european. Aș greși să afirm că îi cunosc pe toți tinerii valoroși. Sunt actor, serile mele sunt ocupate. Mi-au ieșit însă în cale în spectacole pe care le-am văzut în București, cu ocazia unor filmări sau a unor emisiuni la televiziune. I-aș numi pe Adrian Pintea, pe Șerban Ionescu, pe Mihai Mălaimare, pe Radu Gheorghe, care încă fac parte din generația tânără. Pe Eugenia Maci și pe Mariana Buruiană. Am fost la Brăila și am cunoscut tineri foarte buni: George Toporc, Greta Manta, Anamaria Pislaru. Important este că există acest val al tinerilor actori. Nu pot însă să fiu mulțumit până la capăt. În Institut am întâlnit actori care sunt total nepotriviti pentru această meserie. La admitere nu sunt luate în seamă acele criterii care să îngăduie apoi formarea unor trupe de teatru echilibrate. Sigur, îmbrățișez ideea de actor complet, totuși fiecare actor are mijloace și posibilități relativ limitate. A fost neglijată pregătirea anumitor tipuri. Greu găsești o ingenuă dramatică. Greu găsești un june prim. Părerea care se vehiculează în școala noastră de teatru, că actorul trebuie să fie „interesant“, „special“, a dus la un cult al uritului și a făcut ca teatrul românesc să nu aibă juni primi și ingenuie pure. Dacă vrei să montezi marea literatură clasică, te lovești de această lipsă.

Ceea ce va impune pe tânărul actor este dramaturgia care se naște, care se scrie acum. Averea nevoie de piese bune, de scenarii bune; pe texte slabe, schematice, nu se poate forma nici tânărul regizor nici tânărul actor.

CLAUDIU ISTODOR

actor la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț

„Nu cred că există un nou val, sunt doar personalități distincte“

Se întâmplă ca în fiecare clasă de la Institut să se constituie un nucleu mai mare sau mai mic. Generația poate să însemne doar câțiva oameni care să aibă aceleași gânduri. Se formează astfel un început de tradiție: din când în când, alții vin și propun altceva în loc. La Piatra Neamț eram Oana Pelea, Ana Ciontea, Simona Mălcănescu și cu mine, și a venit Alexandru Darie și a montat un spectacol reușit. Acolo mi se pare că s-a petrecut ceva, un lucru bun pentru noi. Nu cred că există un nou val; sunt doar personalități distincte. Claudiu Bleonț ar fi cel mai reprezentativ dintre noi. Pe Florin Călinescu îl consider de asemenea o personalitate distinctă a generației noastre. Dar pentru mine un fel de idol este Constantin Ghenescu.

Un teatru înseamnă: un director, un regizor, șapte actori.

VALENTIN SILVESTRU

critic de teatru

„O grupare compactă cu mai multe trăsături distincte“

Nu știu dacă se poate vorbi despre o generație sau despre mai multe generații de actori — într-un timp dat. Dacă ar fi să ne luăm după Herodot, o generație înseamnă cam 30 de ani. Putem vorbi oare despre o singură generație de la înființarea I.A.T.C. și până astăzi? Evident că sunt mai multe. Dar câte?! Dacă le numărăm după promoții ar însemna că fiecare an aduce după el și o generație. N-am impresia deci că termenul e operant în materie de artă dramatică. Și nici acela de promoție. Totuși, nu putem trece cu vederea faptul că acto-

rii, să zicem între 23 și 35 de ani, se constituie, din cînd în cînd, într-un fel de grupare compactă, cu mai multe trăsături distinctive. Și aceasta indiferent de locul unde activează, de repertoriul pe care îl practică și de regiunii cu care lucrează. E posibil ca unele din aceste trăsături să fie potențate sau chiar determinate de existența unui regizor, sau a unei generații de regizori (căci în acest domeniu se poate vorbi de generație), care are capacitatea nu numai de a lucra într-un mod creator, ci și de a expune un crez artistic polarizant. Dacă privim cu luare aminte peisajul teatral de azi, luînd ca repere spectacolele de anvergură, acceptate aproape unanim de critică și de opinia publică, putem decela un mare număr de actori tineri. Aș îndrăzni să spun că ei sînt chiar forța dominantă, în momentul de față, în arta dramatică românească. Ilustrînd o concepție modernă despre teatru și un mod particular de angajare estetică și ideologică. Acești actori sînt reperabili la Teatrul de Comedie (în București), ca și la Oradea, la Botoșani, Constanța, Tîrgu Mureș, Timișoara, Suceava, poate și în alte două-trei locuri, la Institut, în principal clasa care a fost pregătită de Octavian Cotescu, în edițiile Gălei tinerilor actori de la Costinești. La un moment dat ei puteau fi observați cu claritate la Teatrul Giulești — cînd lucra acolo cu dinșii Alexa Visarion. Tot astfel au ieșit puternic în evidență și continuă să rămînă în evidență la Teatrul Mic — formați, modelați și cristalizați ca un grup constituit de Cătălina Buzolanu, Silviu Purcărete, Cristian Hadjiculea. Mai puțin distinct, totuși sesizant, există un asemenea grup de tineri la Teatrul „Nottara”, unde contribuția principală la revelarea lor a adus-o Dan Micu. Cînd la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț au apărut regizori de valoare — de la Al. Tocilescu la V. I. Frunză și de la Nicolae Scarlat la Al. Darie —, valorile tinere s-au văzut mai bine și au lucrat mai semnificativ. După părerea mea teatrul care a fructificat constant, în flux continuu, talente proaspete, timp de 40 de ani — și continuă să o facă și astăzi — este Teatrul „Bulandra”. Dar aici au lucrat (și lucrează) Liviu Ciulei, Lucian Pintilie, Valeriu Molescu, Al. Tocilescu, Dan Micu, Cătălina Buzoianu și alți

cei. Instituției nu i-a lipsit nici o dată directorul de scenă de personalitate și scenograful de personalitate.

Să reliefăm cîteva trăsături configurative ale actorilor tineri, pe care îi numim tineri în oricîle teatrale ai în articole chiar, pînă se apropie de vreo 40 de ani. Ei au o idee cultă despre arta dramatică, practică îndeobște un repertoriu elevat, sau aspiră cu fervoare la el, fiind mîhnîți, uneori chiar deprimați, cînd sînt siliți să susțină roluri mizerabile prin facilități și inconsistență. Sînt nevoia să lucreze cu regizori autentici, în spirit de echipă, și repudiază exhibiționismul individualist. Au voluptatea jocului, fructificîndu-și din plin instinctul ludic. Practică, în genere, un joc laconic, esențializat, nu inghirlandează personajul cu trucuri comice, nu îl jilăvesc cu lacrimi liricoide, nu au atracție către melodramă. doresc să-i cucerească pe spectatori prin idei despre rol, expuse cu naturalețe și comunicativitate, știînd să trăiască un rol (ori să-l re-prezinte), să folosească vorbirea ca și tăcerea, limbajul corporal, știînd de asemenea să adopte maniera ori stilul generat de caracteristicile piesei sau ale viziunii regizorale. Caută mai totdeauna să-și impună demersul artistic prin fervoare și printr-un sentiment al actualității, care-i foarte intens atunci cînd lucrează pe o materie dramaturgică efectiv actuală și nu doar ilustrînd actualități. Îi indispuie declarativismul și percep cu promptitudine, aproape fără greș, inautenticitatea în producțiile manufacturiere autohtone sau străine. Le repugnă excesele, au credință în tot ce fac. Sînt serioși cu profesia, iar unii dintre ei chiar foarte serioși. Privesc cu mirare și cu discreție nestimă la colegii mai vîrstnici care maculează spectacolele dîndu-se peste cap pentru aplauze, sau care îi cheamă spre aventuri degradante, cu participări retribuite după mercurialul negru la nunți, botezuri, cumetrii sau alte petreceri. Aș zice că cei mai mulți au demnitatea artei lor nobile.

Spuneam că nu-i putem numi tineri numai în raport cu o anumită vîrstă. Mai degrabă îi declarăm astfel după criteriul ultim pe care l-am evocat aici. Din acest punct de vedere, aș stabili o interesantă și subtilă trăsătură de unire între cei mai valoroși actori ai promoțiilor noi și cei mai mari actori vîrstnici ai teatrului nostru.

*„Nu există actor prost,
există numai actor
prost folosit“*

Există o nouă generație de actori. Mă gândesc la clasa profesor Olga Tudorache (Mihai Verbițchi, Dan Bădărău, Claudiu Istodor), la promoția lui Dan Astilean, Cerasela Stan, Doru Bandol, George Alexandru, Ruxandra Bucescu și la promoția de anul acesta (Oana Ștefănescu, Teodora Mares) care, cu siguranță, încep să însemne ceva și pentru teatru și pentru film. Au plecat foarte tare din start. Cu majoritatea dintre ei am petrecut poate cele mai frumoase momente din viața mea în timpul examenelor din facultate și la spectacolele „Casandrei“. În clipa în care vom reuși să ne adunăm mai mulți la un loc, cred că nici o dificultate nu ne va mai opri din drum.

Încerc, cu pași timizi, să mă includ în noul val de regie care este format din Gabor Tompa, Alexandru Darie, Dominic Dembinski, Victor Frunză. Principiile mele sînt să nu mint pe nimeni, să înțeleg pe toată lumea, să lăsăm toate problemele care nu țin de munca noastră dincolo de pragul ușii. Să fim toți pentru unul și unul pentru toți. Gîndim la fel, am trăit foarte aproape unul de altul. Atît timp cît a existat comuniunea aceasta am reușit să ne înțelegem foarte bine.

Mi se pare că aceste promoții pe care le-am numit sînt mult mai bine, mai temeinic pregătite. Vin pe un teritoriu care este bine înșămîntat de generația de mijloc. Sînt actori cu plajă largă de expri-

mare. O dau drept exemplu pe Cerasela Stan, care poate juca orice, de la copil intrauterin pînă la roluri de babe. Disponibilitatea lor de a realiza pe scenă orice este mult mai mare decît a generațiilor mai vechi, cînd actorii obișnuiau să se cantoneze într-un tip. În *Peer Gynt*, de exemplu, s-a făcut un permanent rulaj, ca într-o echipă de baschet. (Mircea Rusu a intrat în locul lui Lică după ce a văzut prima parte din sală, ca spectator). Nu există actor prost, există doar actor prost folosit. Vreau să-mi fac o trupă serioasă la Arad. Sînt cîteva centre în țară unde forțele ar trebui coordonate de un regizor, altminteri actorii aceștia foarte tineri se vor pierde. El trebuie să fie de la început foarte buni și să strălucească pe scenă. Eu pot doar să-i ajut în acest sens — ca ei să se descopere ca mari actori. Cred că ne-am crescut unii pe alții și am crescut fiecare alături de celălalt. Reușitele mele sînt reușitele lor, iar reușitele lor sînt, într-o oarecare măsură, și ale mele.

DORU BANDOL

actor la Teatrul „Mihai Eminescu“ din Botoșani

„Ideea unei noi generații mi se pare prematură“

A constitui o nouă generație înseamnă a impune un nou stil. Or, în ceea ce privește promoția mea (mă refer la ea, pentru că o cunosc mai bine), ideea unei noi generații mi se pare prematură. Avem o experiență încă insuficientă. Ne deștează divorțul existent uneori între

cerințele marelui public și cele ale criticilor. Spectacolul lui Laur Oniga, cu un imens succes de presă, a fost falimentar din punct de vedere al încasărilor. Dilema noastră poate fi deci astfel formulată: jucăm pentru public sau pentru critici?! S-ar putea ca timpul să o rezolve mult mai bine decât ne-am așteptat. Critica să aducă publicul, iar publicul să influențeze critica.

OANA ȘTEFĂNESCU

actriță la Teatrul de Stat din Sfintu Gheorghe

„Avem mare nevoie de regizori“

Cred că da, pentru că în ultimii patru ani au ieșit din școală actori care merită să fie luați în seamă. Sintem o generație bună, dar nu putem fi singuri. Avem mare nevoie de regizori. Aici, la Sfintu Gheorghe, sper să nu se repete experiența celor plecați în grup, ca noi, la Suceava. Sintem poate mai serioși decât cei dinaintea noastră. Dar acesta poate fi și un defect. Oricum, sintem mai grăbiți

să arătăm că vrem să facem ceva. Cît de mult, nu știu.

MARINA PROCOPIE

actriță la Teatrul de Nord din Satu Mare

„Actorii tineri ar trebui să facă un stagiu-ucenicie, ca în medicină“

Sigur că există o nouă generație de tineri actori. Mă gîndesc la colegii care s-au și impus pe scenă, în film sau la Televiziune: Claudiu Bleonț, Ana Ciontea, Carmen Tănase. Actorii tineri ar trebui să facă un stagiul-ucenicie, ca în medicină. Nu e o lipsă de modestie dacă vreau să joc întii lîngă George Constantin și Valeria Seciu. De la ei am ce să învăț. În meseria aceasta te întâlnești cu oameni vii. Le dai ceva și primești ceva. Se întîmplă să vii învățăcel din Institut, unde aproape toți sînt buni, și în teatru și nu ți de la cine să înveți. Trebuie să înveți de la mari maestri, care sînt în marile teatre.

**Anchetă realizată de
Aurelia BORIGA**